

- Štvrťročník Transparency International Slovensko
- Financované z príspevku z 2% z dane z príjmu

Milí priatelia,

každoročne sa vo viacerých krajinách, kde sa podarilo presadiť zákon o slobodnom prístupe k informáciám, koná súťaž, z ktorej vzíde najväčší priateľ a najväčší nepriateľ informácií. Samozrejme, z pohľadu občanov. V tomto roku bude na Slovensku okrem tradičných cien udelená cena in memoriam Jánovi Langošovi, ktorý urobil všetko pre to, aby občania jeho krajiny mali nielen dobrú pamäť na obdobie totality, ale aj naozaj slobodný prístup k informáciám. Pravidelné zviditeľňovanie tejto témy je obzvlášť dôležité práve v postkomunistických krajinách, kde sa ešte ani občanom, ani predstaviteľom štátu a samosprávy nedostal úplne pod kožu princíp „čo nie je tajné, je verejné“, najvýstižnejšie vyjadrujúci charakter progresívnej podoby občiansky priateľského zákona. Prítom práve tento princíp je nevyhnutným predpokladom na dosiahnutie transparentnosti, efektívnosti a zodpovednosti verejných inštitúcií voči verejnosti, základom ďalšieho rozvoja demokracie i naplnenia občianskych práv. Zákon tak poskytuje občanom a občanom Slovenska reálnu možnosť participovať na správe vecí verejných. Dáva im jasné a efektívne prostriedky na vymáhanie svojich práv nezávisle od ľubovôle úradníkov, čo v praxi znamená vládu práva a nie ľudí. Ak sa občania majú aktívne zapájať do rozhodovania a majú mať naozajstný vplyv na tvorbu verejnej politiky, musia mať aj primerané nástroje. Veď občania prostredníctvom daní platia aj výdaje spojené s procesom rozhodovania, nielen jeho výsledky. Nemôžu byť iba v role nespokojných a bezmocných pozorovateľov. Navyše nielen peniaze, ale aj moc pochádzajú od občanov. Je očividné, že z dobrého zákona o prístupe k informáciám sa na Slovensku tešia všetci, ktorí chcú skutočnú reformu nášho štátu a jeho verejnej správy a nie len povrchné zmeny. Nehodí sa iba tým, ktorým viac vyhovuje súčasná korupcia a netransparentnosť.

Šarlota Pufflerová

autorka je výkonnou riaditeľkou o. z. Občan a demokracia

Výmeny čakajú ešte stovky štátnych úradníkov

(PRAVDA, 30. 8. 2006)

Koalícia sa chystá deliť miesta v štátnej správe. Zdôvodňuje to tým, že vládne strany tak vždy postupovali aj v minulosti. Smer, SNS a HZDS zatiaľ nechcú povedať, ktoré úrady komu pripadnú.

„Strany potrebujú dať posty nielen vrcholovým politikom, ale aj členom z krajských a okresných

štruktúr,“ pripomenul člen organizácie Transparency International Slovensko Vladimír Pirošík.

Vláda už vymenila prednostov krajských úradov, ktoré patria pod ministerstvo vnútra. Noví zástupcovia koalície nastúpili aj na miesta vo Fonde národného majetku, nových šéfov majú aj Slovenský pozemkový fond, Daňové riaditeľstvo, Úrad

verejného zdravotníctva, Slovenská informačná služba. Kabinét odvolal aj predchádzajúce vedenie Správy štátnych hmotných rezerv a riaditeľa Ústredia práce.

V úradoch miestnej štátnej správy má vláda právo vymenovať a odvolať 56 prednostov krajských a 226 prednostov obvodných úradov. ◆

Mimovládky žiadajú zachovať Špeciálny súd

(SME, 24. 8. 2006)

Mimovládne organizácie vyzvali vládu, aby nerušila špeciálny súd a úrad Špeciálnej prokuratúry. „Stabilita, kredibilita a odborný prístup k hodnoteniu

činnosti špeciálnych inštitúcií zameraných na znižovanie korupcie sú kľúčom k dosahovaniu cieľov, na ktoré boli vytvorené. Politické pokusy o ich zrušenie, ktoré nie sú založené

na serióznej analýze, stabilitu a kredibilitu narušajú,“ píše sa v stanovisku. „Vláda by radšej mala predložiť program boja proti korupcii na nasledujúce štyri roky.“ ◆

Centrálne obstarávanie odložili

(SME, 9. 8. 2006)

V pracovnej verzii programového vyhlásenia vlády R. Fica sa objavilo, že by sa ešte v prvom roku vládnutia malo zaviesť centrálné verejné obstarávanie. V programe vlády

však chýba. Spôsob, keď štát nakupuje prostredníctvom jednej organizácie a postupne elektronickým spôsobom, zavádzajú viaceré krajiny Európskej únie. Štáty takto ušetria ročne aj miliardy, keďže nakupujú

vo väčších objemoch. Centralizovaným obstarávaním sa zaoberala už minulé vláda. Schválila k nemu konkrétne uznesenie. Európska únia nás navyše zaväzuje, aby do roku 2010 všetky obstarávania prebiehali elektronicky, aby sa do nich mohli zapojiť aj firmy z iných členských krajín únie. ◆

Korupcia je pre podnikateľské prostredie na Slovensku stále veľkým problémom

(SME, 27. 7. 2006)

Medzi najväčšie bariéry podnikania na Slovensku patrí zdĺhavosť súdnych konaní, korupcia, netransparentné verejné obstarávanie, kvalita a stabilita zákonov a vysoká byrokracia. Vyplýva to z prieskumu

Podnikateľskej aliance Slovenska (PAS). „Každý tento problém má určitý vzťah k morálke a ku korupcii v podnikateľskom prostredí,“ povedal výkonný riaditeľ PAS Róbert Kličina na seminári Etický kódex a protikorupčné opatrenia v podni-

kaní. Podľa opýtaných podnikateľov najviac prekvitá korupcia vo verejnom obstarávaní, či už na úrovni štátu alebo samosprávy. Nasleduje podplácanie súvisiace s dotáciami, štátnou pomocou, eurofondmi, licenciami a povoleniami. ◆

Policajti už nebudú pýtať peniaze na ruku

(HOSPODÁRSKE NOVINY, 21. 7. 2006)

Policajti zastavia vodiča, ktorý práve prešiel na červenú. Pokutu už však od neho nechcú v hotovosti, zaplatí platobnou kartou. Takto to vyzerá na rakúskych cestách a už o rok možno aj na slovenských. Minister vnútra R. Kaliňák totiž plánu-

je zmeniť platby pokút na cestách tak, aby ich policajti neinkasovali v hotovosti. „Chceme to zabezpečiť, musíme len nájsť technické riešenie,“ povedal pre HN R. Kaliňák. Dnes môže policajt dať na mieste pokutu maximálne dvetisíc korún. R. Kaliňák upozorňuje, že v mnohých

krajinách majú policajti zakázaný výber pokút na mieste úplne. „Ide mi hlavne o zníženie korupcie, aby ani policajti neboli vystavení riziku.“ S tým sa stotožňuje šéf parlamentného branno-bezpečnostného výboru Rudolf Pučík. Naopak, právnik TIS Pavel Nechala je skeptický. „Čo bude brániť tomu, aby policajti nezobrali úplatok, keď porušenie zákona nezaregistruje do systému?“ ◆

Aktivity TIS

Začiatkom júna 2006 uskutočnila TIS tlačovú besedu, na ktorej predstavila **Hodnotenie volebných programov politických strán a politických hnutí z hľadiska ich protikorupčného potenciálu**.

23. júna 2006 TIS usporiadala v Hoteli Danube seminár **Etický kódex a protikorupčné opatrenia v podnikaní**, ktorý otvorila britská veľvyslankyňa Jej excelenca Judith Anne Macgregor.

Pod vedením V. Pirošíka sa v dňoch 23. - 25. júna 2006 uskutočnil seminár **Protikorupční lídri**. Na seminári sa zúčastnili občianski aktivisti, poslanci a kandidáti na poslancov mestských a obecných zastupiteľstiev.

25. júna až 1. júla 2006 TIS zorganizovala študijný pobyt srbských expertov na boj proti korupcii na Slovensku. Študijný pobyt bol zameraný najmä na predstavenie protikorupčných vzdelávacích programov na Slovensku.

V júli 2006 TIS usporiadala vikendový seminár **Watchdogerská Skalka III** v horskom hoteli Skalka pri Kremnici.

TIS vydala publikáciu **Protikorupčné minimum 2006**. Publikácia obsahuje

hodnotenie boja proti korupcii v období rokov 2002 až 2006, hodnotenie volebných programov politických strán z hľadiska boja proti korupcii, ako aj odporúčania protikorupčných opatrení pre novú vládu.

TIS v spolupráci so Zastúpením Európskej komisie na Slovensku zorganizovala dňa 3. augusta 2006 okružný stôl s pánom Gérardom Legrisom, zástupcom Generálneho sekretariátu Európskej komisie. Cieľom stretnutia bolo predstaviť Európsku iniciatívu za transparentnosť.

Účast na konferenciách:

V máji 2006 P. Nechala prednášala na konferencii usporiadanej Ekonomickou univerzitou v Bratislave pod názvom **Podnikateľské prostredie a etika podnikania**. Zároveň sa v máji aktívne zúčastnil na konferencii **Small and Medium Bussines against Corruption**, ktorá sa uskutočnila v Sofii.

Na 1. jeruzalemskej protikorupčnej konferencii uskutočnenej v máji 2006 prednášala aj Emília Sičáková-Beblavá. V júni 2006 sa zúčastnila na koordinovanom stretnutí k **European Transparency Initiative** v centrále v Berlíne.

výber z TI Newsletter, Berlín, domácej a zahraničnej tlače

GLOBALNE: ERNST & YOUNG PODPORUJE TRANSPARENCY INTERNATIONAL V BOJI PROTI KORUPCII

Ernst & Young, ohlásila trojročný sponzorský program pre Transparency International (TI), celosvetovú mimovládnu organizáciu zameranú na boj proti korupcii. Pri oznámení o uzatvorení sponzorskej dohody James S. Turley, predseda a výkonný riaditeľ Ernst & Young, povedal, že „korporácie zohrávajú kľúčovú úlohu pri udržiavaní ekonomického a sociálneho zdravia našich komunít. Korupcia a jej prejavy (ako napríklad úplatkárstvo), môžu mať devastujúce dôsledky na občanov. Môžeme ísť príkladom a pomôcť našim klientom riešiť ich vlastné skúsenosti so spreneverou a korupciou.“

(www.transparency.org)

EURÓPA

Nemecko: PHILIPS ZAPLETENÝ DO ÚPLATKÁRSKEHO ŠKANDÁLU

Hamburský prokurátor, ktorý vyšetroval viac ako 100 súčasných a bývalých zamestnancov firmy Philips, skonštatoval, že vrcholní obchodní zástupcovia holandskej spoločnosti ponúkali „dary“, ktorými chceli zabezpečiť lepšie umiestnenie svojich výrobkov v obchode. „Existujú jasné dôkazy proti ľuďom, ktorí ponúkali a prijímali tento typ úplatkov,“ povedal hamburský prokurátor Rüdiger Bagger, ktorý vyšetroje poskytovanie úplatkov firmou Philips zástupcom obchodných reťazcov Media Markt, Saturn a iným obchodom s elektronikou. Momentálne je vyšetrovaných 118 bývalých a súčasných zamestnancov firmy Philips a rôznych obchodných reťazcov. Predstavitelia Philips,

najväčšieho európskeho výrobcu elektroniky, uviedli, že spoločnosť napomáhala vyšetrovaniu týchto prípadov úplatkárstva. Hans-Joachim Kamp, výkonný riaditeľ Philips Germany, oznámil, že zamestnanci obvinení z účasti na tejto korupčnej afére opustili firmu.

(www.transparency.org)

CHORVÁTSKO: INFORMÁCIE STÁLE ODOPIERANÉ

Slobodný prístup k informáciám je jedným zo základných ľudských práv, ktoré umožňuje občanom kontrolovať činnosť verejného sektora a je súčasťou demokratického spravovania vecí verejných.

Chorvátsky parlament prijal 15. októbra 2003 zákon o slobodnom prístupe k informáciám, ktorý nadobudol účinnosť v decembri toho istého roku. Prijatiu zákona predchádzala dlhodobá

kampaň 17 občianskych organizácií. V súčasnosti je v chorvátskom parlamente predložený ďalší návrh zákona, ktorý bude mať vplyv aj na poskytovanie informácií - zákon o utajovaných skutočnostiach. Zástupcovia opozície, právni experti a občianske organizácie vyjadrili obavy, že tento zákon

umožní utajovať informácie pred verejnosťou. Vláda na druhej strane oponuje, že zákon zodpovedá štandardom EÚ a NATO.

(www.transparency.org)

RUSKO: KATASTROFÁLNA SITUÁCIA V OBLASTI KORUPCIE

Expertí Svetovej banky tvrdia, že korupcia v Rusku za posledné dva roky narástla do katastrofálnych rozmerov. Ako uvádza štúdia Boj proti korupcii počas tranzície: kto uspeje a prečo?, miera korupcie

v Rusku neklesla ani napriek daňovej a administratívnej reforme uskutočnenej ruskou vládou. Podľa expertov Svetovej banky je príčinou tohto stavu veľká rozloha Ruska a absencia kontroly štátnych úradníkov. Elena Panfilovová, riaditeľka Transparency International Rusko, podotýka, že „absencia kontroly byrokratického aparátu je očividná, ďalej nie je jasné, kto má kontrolovať koho a problémy sa neriešia, až kým nezasiahne Kremľ“. Situácia v oblasti boja proti korupcii sa stabilizovala len na krátke obdobie, a to po ohlásení reforiem. Administratívna reforma však zlyhala a vo vzťahu k daniam sa vyskytli viaceré závažné korupčné škandály.

(www.transparency.org)

ÁZIA

Čína: PROVINČNÝ ŠÉF DOPRAVY UVÄZNENÝ PRE ÚPLATKÁRSKTVO

Bývalý šéf dopravy jednej čínskej provincie bol odsúdený na 20 rokov väzenia za dávanie a prijímanie úplatkov v hodnote 3,2 milióna juanov (400 000,- dolárov). Zhang Junyuan bol riaditeľom oddelenia dopravy provincie Jiangsu, ako aj vedúcim predstaviteľom viacerých štátom vlastnených stavebných spoločností v rokoch 2000 - 2004. Zhang bol uznaný vinným v 23 prípadoch prijímania úplatkov v celkovej výške 1,18 milióna juanov, ako aj z poskytnutia úplatkov v celkovej výške dvoch miliónov juanov. V období 1997 až 2004 boli pre korupčné škandály popravení alebo uväznení vysokí predstavitelia stavebných spoločností v deviatich čínskych provinciách.

(www.transparency.org)

PONAUCENIA Z AUSTRÁLSKEHO QUEENSLANDU PRE SLOVENSKÉ VEREJNÉ FIRMY

Otázka, ktoré tovary a služby by mal poskytovať štát a ktoré súkromný sektor, zamestnáva politikov, ekonómov, ale aj širokú verejnosť už dlhé roky. Pre Slovensko je táto otázka mimoriadne dôležitá, keďže tu, podobne ako v ostatných krajinách bývalého socialistického bloku, musela prebehnúť transformácia z centrálne riadeného hospodárstva na trhovú ekonomiku. Mnohé podniky boli za posledných viac než pätnásť rokov

sprivatizované, avšak iné zostali v štátnych rukách. Skúsenosti z iných krajín môžu byť pre nás nápomocné pri rozhodovaní sa, ako tieto podniky riadiť. Jednu z mála empirických štúdií, ktoré sa tejto problematike venujú, predkladá kniha *Corporate Governance in Government Corporations (Správa a riadenie verejných firiem)* dnes už zosnulého profesora Michaela J. Wincopa z Griffithovej univerzity v Austrálii.

Whincop skúmal správne a riadiace mechanizmy v dvadsiatich dvoch verejných firmách v austrálskom štáte Queensland. Okrem štyroch všetky spadajú do oblasti dopravy a energetiky. Riadiace právomoci nad verejnými firmami podľa queenslandskej legislatívy má výkonný riaditeľ a predstavenstvo. Za vládny dohľad sú zodpovední dvaja ministri - jeden z rezortu, v ktorom firma pôsobí, a druhý je minister financií. Údaje Whincop nazbieral pomocou štruktúrovaného písomného formulára, ktorý poslal všetkým bývalým a súčasným členom predstavenstva týchto firiem.

Jeho výsledky ukazujú, že spotrebiteľia služieb, ktoré verejné firmy poskytujú, bežne lobujú predstavenstvo podniku, ktoré je zároveň vystavené aj politickému nátlaku. Až štyridsať percent členov predstavenstva, ktorí zodpovedali na otázku, tvrdilo, že verejné firmy sú vystavené politickým tlakom a väčšina z nich odpovedala, že tieto tlaky často smerujú proti obchodným záujmom spoločnosti. Whincop takisto zistil, že aspoň v niektorých verejných firmách zahrnutých vo vzorke majú záujmové skupiny vplyv na rozhodovanie predstavenstva a tiež na úroveň poskytovaných služieb.

Názory na pôsobenie záujmových skupín v správe vecí verejných sú zmiešané. Podľa teórie pluralizmu je

činnosť záujmových skupín vítaná, pretože poskytuje občanom príležitosť prejavíť svoj názor a zohrať rolu v politickom procese. Naopak, podľa teórie verejnej voľby sú najmä malé a dobre organizované záujmové skupiny schopné presadiť svoje ciele, čo často vedie k neželanému prerozdeleniu zdrojov a bohatstva v ich prospech.

Whincopova analýza vychádza z predpokladu, že pre verejné firmy by malo byť prioritou efektívne využitie zdrojov, a nie ich prerozdelenie. Vplyv záujmových skupín by mal byť priehľadný, jasne definovaný, napríklad vo forme dokumentu nazvaného Záväzky voči komunite (Community Service Obligation). Jasne formulovaný dokument s presnými záväzkami voči komunite, napr. so záväzkom lacnejšieho poskytovania služieb vybraným spotrebiteľom, umožňuje verejným firmám otvorenejšie plniť svoje „verejné“ funkcie, ktoré by obchodná spoločnosť so záujmom o čo najvyšší zisk schopná plniť nebola. Vláda tak môže od verejných firiem vyžadovať, aby konali vo verejnom záujme väčšinou s tým, že uhradí náklady spojené s týmito projektmi. Tento systém umožňuje záujmovým skupinám súťažiť o verejné prostriedky, vláde kontrolovať výdavky a verejnosti kontrolu stanovených záväzkov.

Ako však Whincop upozorňuje, systém stanovenia záväzkov voči komunite vo formalizovanej podobe má tiež svoje slabé miesta. Pomocou neformálneho nátlaku, napríklad politického, je niekedy možné kontrolovať nákladov obísť. Inokedy by na projekt vláda mohla prideliť viac prostriedkov, než je potrebné, a tieto by sa potom mohli použiť na financovanie iných, neschválených činností. Whincopov empirický výskum však naznačuje, že queenslandské verejné firmy takto nedotujú aktivity, ktoré neboli schválené. Takmer žiadni z oslovených členov predstavenstva si nemysleli, že by od vlády dostávali na projekty neúmerne veľa peňazí.

Členov predstavenstva queenslandských verejných firiem menuje vláda, a preto je s ich výberom spojené aj

určité politické riziko. Vláda môže vymenovať také predstavenstvo, ktoré bude relatívne ľahko ovládateľné a bude sa dať využiť na získanie výhod v politickom boji. Whincopova ekonomická analýza odhalila negatívny vplyv zmeny strany, ktorá zostavuje vládu, na pravdepodobnosť znovuvymenovania členov predstavenstva. Tento výsledok potvrdzuje, že politické dianie má výrazný vplyv na personálne obsadenie vedenia verejných firiem. Neistota členov predstavenstva, ktorí nevedia, či zotrvajú vo svojej funkcii, podľa Whincopa znižuje pravdepodobnosť, že predstavenstvo bude spoločnosť spravovať nezávisle od exekutívy, a teda od politických motívov.

Okrem precíznej štatistickej analýzy Whincopova kniha obsahuje aj kapitoly, ktoré sa venujú problémom správy verejných firiem všeobecne a tiež historickému vývoju verejných firiem a korporatizácie v rozličných krajinách. V záverečnej časti knihy autor navrhuje východiská pre reformu správy queenslandských štátnych podnikov.

Mnohé výsledky Whincopovej štúdie sú použiteľné aj v slovenskej praxi. Podobne ako v Queenslande aj v slovenských verejných firmách do konfliktu prichádzajú záujmy rôznych skupín - či už občanov (ako vlastníkov týchto firiem a ich koncových spotrebiteľov), zodpovedných politikov s ich úradníckymi aparátmi alebo manažmentu. Ak tieto záujmy nedokážeme správne koordinovať, výsledkom môže byť neefektívne využitie hospodárskych zdrojov, úplatkárstvo a zneužitie verejných firiem na osobné alebo stranícke účely.

Kniha je prístupná v Protikorupčnej knižnici Transparen-
cy International Slovensko na Bajkalskej ulici č. 25 v Bratislave. ◆

Marek Hlaváč
spolupracovník TIS

SAMOSPRÁVA A PROTİKORUPČNÁ LEGISLATÍVA V ROKOCH 2004 - 2006

Na týchto miestach už tretí rok predstavujeme novoprijatú protikorupčnú legislatívu, týkajúcu sa územnej samosprávy. Keďže v poslednom polroku nebol v tejto oblasti schválený

v parlamente žiadny zásadnejší právny predpis, v dnešnom vydaní newslettera Pod lupou zrekapitulujeme naj dôležitejšie zákony z rokov 2004 - 2006.

Dve novely zákona o majetku obcí

Ide o zákon č. 522/2003 Z. z. a zákon č. 445/2004 Z. z. Podľa prvej novely, účinnej už od 1. januára 2004, nemôže obec previesť vlastníctvo svojho majetku na starostu, poslancu, šéfov rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených obcou, na prednostu obecného úradu, zamestnancov obce, hlavného kontrolóra (HK) či blízke osoby týchto subjektov inak ako v obchodnej verejnej súťaži (OVS) podľa Obchodného zákonníka. Dochádza tak k značnému zúženiu priestoru na možný konflikt záujmov. Druhá novela, ktorá nadobudla účinnosť 1. septembra 2004, ešte viac prehĺbuje zavedené zmeny, keď určuje, že obec nemôže previesť vlastnícke právo mimo OVS v záseade ani na právnické osoby (firmy), v ktorých vyššie uvedené subjekty pôsobia ako zakladatelia, vlastníci obchodného podielu, štatutári, resp. členovia riadiacich, výkonných alebo dozorných orgánov. Povinnosť OVS však neplatí, ak ide o prevod bytu, pozemku pod vlastnou stavbou, podielu majetku obce, ktorým sa realizuje predkupné právo, a hnutelnú vec so zostatkovou cenou nižšou ako 50 tisíc korún (Pod lupou 10-12/04).

Novela zákona o správnom konaní

Zákon č. 527/2003 Z. z. priniesol s účinnosťou od 1. januára 2004 až 84 zmien, z ktorých viaceré sa priamo týkajú aj samospráv ako správnych orgánov. V prvom rade ide o zavedenie novej zásady správneho konania, zásady informovanosti verejnosti, ktorá ukladá úradom prevádzkovať nepretržite, t. j. 24 hodín denne, prístupnú úradnú tabuľu. Inou zmenou je rozšírenie foriem, ktorými môžu získavať informácie zo správnych spisov účastníci konania. Zatiaľ čo do konca roka 2003 bolo možné robiť si zo spisov iba výpisy, novela zavádza aj právo robiť si odpisy, fotokópie

či získavať tieto informácie inou obojstranne vykonateľnou technickou formou, napr. e-mailom. Súvisiacou novinkou je tiež sprísnenie informačnej povinnosti za predpokladu, že správne orgány svoje rozhodnutia oznamujú nie osobne doručením účastníkom konania, ale prostredníctvom verejnej vyhlášky. V takejto situácii už nestačí len zverejniť písomnosť na 15 dní na úradnej tabuľi, ale súčasne ju treba publikovať aj v miestnej tlači, rozhlase, resp. na tzv. dočasnej úradnej tabuľi priamo na mieste, ktorého sa konanie týka (Pod lupou 7-9/05).

Zákon o výkone práce vo verejnom záujme

Zákon č. 552/2003 Z. z. od 1. januára 2004, keď sa zrušil pôvodný zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe (ZVS), má ambíciu klásť väčší dôraz aj na transparentnejšiu úpravu povinností a obmedzení zamestnancov, vrátane precíznejšej formulácie zamedzenia konfliktu záujmov či ustanovenia podrobného postupu pri uskutočňovaní výberových konaní na miesto vedúcich zamestnancov. V porovnaní so ZVS má nový zákon širšiu a presnejšie vymedzenú osobnú pôsobnosť. Nad rámec ZVS pribudlo pre zamestnancov v novej právnej úprave aj viacero ďalších obmedzení a povinností, ako napr. zákaz sprostredkovacej činnosti (Pod lupou 2/04).

Zákon o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí

Podľa tohto právneho predpisu, zákona č. 205/2004 Z. z., musia obce a mestá s účinnosťou od 1. júla 2004 „široť“ (t. j. bez akejkoľvek žiadosti aktívne zverejniť) všetky informácie o životnom prostredí, vrátane informácií o činnostiach, opatreniach, predpisoch, politikách, plánoch, programoch a dohodách vo veciach životného prostredia a pod. Za porušenie tejto povinnosti môže byť pritom

samosprávam uložená pokuta až do výšky 500 tisíc korún.

Zákon o konflikte záujmov

Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z., účinný od 1. októbra 2004. Zákon zahŕňa všetkých volených komunálnych a regionálnych politikov, s výnimkou poslancov obecných zastupiteľstiev. Títo verejní funkcionári (VF) sú povinní pri výkone svojej funkcie presadzovať a chrániť verejný záujem. Ten je v zákone podrobne špecifikovaný. VF majú aj tzv. deklaračnú povinnosť. Podstatou tohto nástroja verejnej kontroly je predložiť každoročne osobitnej komisii zastupiteľstva tzv. písomné oznámenie, vrátane majetkového priznania a kópie potvrdenia o podanom daňovom priznaní. Všetky vyššie uvedené informácie, s výnimkou tzv. osobných údajov a údajov o manželke a neploletých deťoch verejného funkcionára, sú verejné podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Za porušenie tohto zákona môže VF dostať pokutu až do dvanásťnásobku mesačného platu a prípadne aj stratiť svoj volený mandát (Pod lupou 1-3/05 a 4-6/05).

Novela zákona o obecnom zriadení

Medzi ďalšie významné predpisy, ktoré zmeňujú priestor na korupciu na úrovni územnej samosprávy, patrí zákon č. 369/2004 Z. z. Ten prináša s účinnosťou od 1. júla 2004 do našej samosprávnej legislatívy dva významné nové prvky: výrazne zlepšuje možnosti verejnosti vstupovať do procesu prípravy návrhov všeobecne záväzných nariadení formou ich verejného pripomienkovania a tiež posilňuje a spresňuje postavenie základného realizátora internej kontroly v obciach a mestách - hlavného kontrolóra (Pod lupou 7-9/05 a 10-12/05).

Novela ústavy

Ústavným zákonom č. 463/2005 Z. z. došlo k posilneniu Najvyššieho kontrolného úradu SR (NKÚ). S účinnosťou od 1. januára 2006 tak môže NKÚ

v rámci územnej samosprávy kontrolovať hospodárenie so všetkým majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami a pohľadávkami obcí, miest a vyšších územných celkov (VÚC), ďalej hospodárenie právnických osôb zriadených samosprávou (príspevkové a rozpočtové organizácie), hospodárenie právnických osôb založených obcami, mestami a VÚC (tzv. verejné firmy) a rovnako aj hospodárenie súkromných právnických osôb s majetkovou účasťou samospráv (Pod lupou 1-3/06).

Novela zákona o slobode informácií

Zákon č. 628/2005 Z. z. spresňuje hranicu medzi právom verejnosti na informácie a ochranou osobných údajov. S účinnosťou od 2. januára 2006 prináša táto novela aj tri dôležité zmeny, dotýkajúce sa priamo obcí a miest. Novela v prvom rade určuje, že každá samospráva musí počnúc rokom 2006 pri odpredajoch, resp. iných prevodoch svojho nehnuteľného majetku a tiež hnutelností prevyšujúcich 20-násobok minimálnej mzdy (v súčasnosti 138 tisíc korún), o tom aktívne informovať verejnosť. Druhou novinkou je povinnosť obcí a miest sprístupniť komukoľvek na žiadosť informáciu o celkovej výške platu starostu a všetkých vedúcich zamestnancov, ako aj o odmenách poslancov. Novelou do tretice zmenila aj zákon o obecnom zriadení. V zmysle tejto novej právnej úpravy tak musia rokovať obecné zastupiteľstvá vždy verejne (t. j. bez možnosti vylúčenia obyvateľov a ďalších pozorovateľov) aj vtedy, ak predmetom ich rokovania je použitie verejných prostriedkov na platy, odmeny a iné náležitosti spojené s výkonom samosprávy, a rovnako aj vtedy, ak predmetom rokovania je nakladanie (predaj, kúpa, nájom, zámena, ...) s majetkom vo vlastníctve samosprávy (Pod lupou 10-12/05). ◆

Vladimír Pirošík
advokát, spolupracovník TIS

Literatúra

Bečica, S. a kol.: Slobodný prístup k informáciám: práva, povinnosti, vzory. Bratislava, ZMOS 2006.

Pirošík, V. - Sičáková-Beblavá, E. (ed.): Verejná kontrola samosprávy (vybrané texty z rokov 2004 - 2006). Bratislava, TIS 2006

HODNOTENIE PROGRAMOVÉHO VYHLÁSENIA VLÁDY SR Z HĽADISKA BOJA PROTI KORUPCII

Podľa prieskumu verejnej mienky, ktorý pre Transparency International Slovensko uskutočnila agentúra Focus v marci 2006, patrí korupcia medzi najzávažnejšie problémy na Slovensku. Uviedla to viac ako štvrtina respondentov (27%). Korupcia si tak dlhší čas udržuje štvrté

miesto v rebríčku najzávažnejších problémov (po životnej úrovni, nezamestnanosti a zdravotníctve). Programové vyhlásenie novej vlády SR by preto logicky malo na požiadavku občanov na riešenie korupcie reagovať a navrhnúť konkrétne systémové riešenia.

Boj proti korupcii nie je prioritou nastupujúcej vlády, protikorupčné opatrenia tvoria marginálnu časť jej Programového vyhlásenia. Jednotlivé opatrenia sú formulované všeobecne, nie sú konkretizované. Boj proti korupcii netvorí samostatnú ucelenú časť a nie je dokonca zaradený ani do základných princípov a hodnôt Programového vyhlásenia vlády SR. Domnievame sa, že vzhľadom na rozsah a problematiku korupcie na Slovensku by si táto agentúra zaslúžila vyjadrenie v samostatnej komplexnej kapitole.

Náznaky zavádzania systémových opatrení zameraných na zníženie a odhaľovanie korupcie sú uvedené v niekoľkých kapitolách. V rámci kapitoly Spravidlivosť je možné pozitívne hodnotiť deklarovaný záujem pokračovať vo zverejňovaní

súdnych rozhodnutí a snahu zaviesť vyhotovovanie a zverejňovanie záznamov súdnych pojednávaní.

Niektoré vypuklé problémy sa vláda SR ani nezaväzuje riešiť. Ide predovšetkým o zúženie imunity ústavných činiteľov, sfunkčnenie systému kontroly konfliktu záujmov, zvýšenie transparentnosti financovania politických strán a kredibility systému ich kontroly, znižovanie miery korporativizmu v spoločnosti, zavedenie povinnosti vyberať štatutárov úradov miestnej štátnej správy výberovými konaniami (odpolitizovanie miestnej štátnej správy), odstránenie prekážok občanov pri vybavovaní potrebných dokladov, zavedenie povinnosti uskutočňovať výberové konania pri obsadzovaní najvyšších postov nezávislých regulačných úradov. Nie

je jasné, aké opatrenia chce vláda zaviesť na zvýšenie transparentnosti nakladania s eurófondmi, poskytovania dotácií a v oblasti verejného obstarávania. Programové vyhlásenie vlády SR sa nevenuje ani prevencii korupcii cez podporu vzdelávania v tejto oblasti. Bojovať proti korupcii znamená aj meniť postoje ľudí a zapojiť ich do aktivít pri kontrole správy vecí verejných. Výchova aktívneho občana sa musí začínať už v školách.

Výrazným negatívom je plošné spochybňovanie opodstatnenosti Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry SR po krátkej dobe ich činnosti. Tieto inštitúcie si postupne získavajú rešpekt a dosahujú prvé výsledky, aj keď pôsobia len krátko. Na možnosť seriózneho hodnotenia ich činnosti je potrebný

dlhší časový rámec ich pôsobenia.

Transparency International Slovensko pripravila Protikorupčné minimum 2006, t. j. súbor potrebných a účinných opatrení v boji proti korupcii. Tieto opatrenia boli pred parlamentnými voľbami ponúknuté relevantným politickým stranám a hnutiam a mali sa stať kostrou boja novej vlády a parlamentu proti korupcii. Možno konštatovať, že väčšina opatrení sa nestala súčasťou Programového vyhlásenia vlády SR. Zároveň však vláda neponúka iné systémové opatrenia na zníženie korupcie.

TIS bude monitorovať a zverejňovať hlasovanie ku kľúčovým zákonom, predkladaným návrhom zákonov. Monitorovanie predvolebných sľubov a Programového vyhlásenia vlády SR bude prebiehať nasledujúce štyri roky. Všetky informácie budú dostupné na webovej stránke Transparency International Slovensko (www.transparency.sk).

Programové vyhlásenie vlády SR hodnotíme ako slabo protikorupčne zamerané. ◆

Pavel Nechala
advokát,

spolupracovník TIS

PROTIKORUPČNÝ MANUÁL PODNIKATEĽA

Vnímanie korupcie je jedným z indikátorov zmien, ktoré prebehli v správe vecí verejných na Slovensku za uplynulé roky. Publikácia Nechala, P. - Remišová, A. - Csanyi, G. (2006) Protikorupčný manuál podnikateľa, Transparency International Slovensko, Bratislava sa začína v tejto súvislos-

ti povzbudivým konštatovaním. Podľa viacerých prieskumov sa korupcia na Slovensku mierne znižuje. Autori idú v tomto konštatovaní ešte ďalej a dozvedáme sa, že tento trend sa dotkol hlavne oblastí, v ktorých došlo k presunu právomocí štátu na súkromný sektor.

Uskutočnenie reforiem verejného sektora je len jednou časťou slovenskej korupčnej mince, ktorá má na jednej strane číslo - výšku ponúkaného úplatku, a na strane druhej hlavu... Bez zmien, ku ktorým pristúpi súkromný sektor iniciatívne a dobrovoľne, len ťažko možno očakávať dlhodobu udržateľnú výsledok týchto protikorupčných snažení.

Nový protikorupčný manuál Transparency International Slovensko, zameraný špecificky na podnikanie, je pozitívny krok, keďže podnikateľský sektor je jedným z troch základných prvkov fungujúcej modernej spoločnosti (popri štáte a mimovládnych organizáciách). Znižovať korupčné správanie sa súkromných firiem nie je možné len prostredníctvom trestnoprávnej legislatívy, ale rovnako dôležitým nástrojom je osвета a podpora zdravej podnikovej kultúry vo vnútri každej súkromnej spoločnosti. Korupcia neblaho deformuje vzťahy medzi obchodnými partnermi, ktoré následne zvyšujú podnikateľské náklady, znižujú stabilitu podnikateľské-

ho prostredia, zvyšujú podnikateľské riziko atď.

Manuál je preto pomocná ruka mimovládneho sektora podnikateľského sektora. V úvodnej časti sa venuje okrem stručného úvodu do protikorupčnej legislatívy aj aktuálnym prieskumom verejnej mienky, zameraným na vzťah korupcie a podnikania na Slovensku. Druhá časť je postavená prakticky. Obsahuje podrobný návod, ako postupovať pri podpore zdravej firemnej kultúry prostredníctvom tvorby a implementácie protikorupčného firemného programu. Tretia časť je venovaná internému auditu a jeho väzbe na zdravé vnútrofiremné procesy. Štvrtá a záverečná časť prináša konkrétne skúsenosti slovenských spoločností s protikorupčným firemným programom.

Transparency International Slovensko publikovaním tohto manuálu pokračuje v tradícii publikovania rôznych praktických návodov a príručiek. Keďže v tomto prípade ide o manuál určený pre podnikateľský sektor ako taký, publikácia bude mať širší okruh adresátov a rovnako

aj väčší efekt. Má na to všetky predpoklady. Je pravda, že boj s korupciou je v širokej verejnosti často spájaný s prácou orgánov činných v trestnom konaní. Osveta a prevencia však nie sú o nič menej dôležité nástroje; naopak, sú menej nákladné a môžu byť preto veľmi účinné. Tento manuál je dobrým príkladom.

Prečo teda venovať čas a energiu tvorbe firemného protikorupčného manuálu? Toto je prvá otázka, ktorú si na začiatku položí asi každý podnikateľ alebo manažér, pretože nepochybne ide o dlhodobú záležitosť. Príručka prináša na túto otázku azda vyčerpávajúci zoznam odpovedí: firemný pro-

tikorupčný program je súčasťou riadenia rizík, pozitívne vplyva na povesť firmy, je prevenciou voči krízam vo firme, pretože znižuje výskyt zákonných postihov, a znamená oživenie hodnôt alebo vytvorenie nových firemných hodnôt. Firemný protikorupčný program umožňuje zamestnancom presne poznať hranice medzi požadovaným a zakázaným konaním v mene firmy, je prejavom toho, že firma sa hlási k spoločenskej zodpovednosti za svoje podnikateľské aktivity, je reakciou na požiadavky tretích strán (ako exportné úverové agentúry) a je tiež súčasťou požiadaviek na korektné hospodárske pravidlá v jednotlivých hospodárskych sektoroch s vlastnými kódexmi správania sa. Firemný protikorupčný program nakoniec vyplýva z požiadaviek správy podniku.

Protikorupčný manuál podnikateľa je teda praktickým návodom, ale i inšpiráciou založenou na konkrétnych skúsenostiach slovenských podnikov ako Slovnaft, Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, Železničná spoločnosť Slovensko, Mondi Business Paper SCP a spoločnosť Hydro. K manuálu je pripojená aj príloha, ktorú tvorí komentované znenie Protikorupčnej charty a zoznam jej signatárov. Manuál je prístupný v protikorupčnej knižnici TIS na Bajkalskej 25 v Bratislave. ◆

Branislav Pavlovič
autor pracuje
v štátnej správe

WATCHDOGERSKÁ SKALKKA III

Transparency International Slovensko (TIS) - v rámci svojich aktivít orientovaných na územnú samosprávu - uskutočnila stretnutie aktivistov, venujúcich sa monitorovaniu činnosti tejto úrovne správy vecí verejných. Seminár bol podporený nadáciou Friedricha Eberta

a uskutočnil sa v dňoch 21. až 23. júla 2006 v Horskom hoteli Skalka pri Kremnici. Nadviazal na podobné stretnutia, ktoré sa uskutočnili v júli 2004 a júli 2005 a boli prínosom pre rozvoj watchdogerských aktivít na Slovensku.

Seminár sa začal v piatok popoludní príchodom účastníkov. Prvú prednášku, rovnako ako celý seminár, viedol Vladimír Pirošík, pričom do diskusie o lokálnych watchdogových aktivitách na Slovensku sa zapojili všetci účastníci seminára. Diskusia otvorila Watchdogerskú Skalku III. Vo večerných hodinách nasledovala prednáška profesora Dietera Biallasa z nemeckého Hamburgu. D. Biallas, v súčasnosti spolupracujúci s nemeckou pobočkou Transparency International ako expert na korupciu, sa vo svojej prednáške venoval práve korupcii na lokálnej úrovni a spôsobom boja proti tomuto fenoménu v Nemecku. Predtým totiž pôsobil ako viceprimátor Hamburgu.

Sobotný program Watchdogerskej Skalky III pozostával zo šiestich blokov, ktoré s malými

prestávkami trvali od rána do večerných hodín. V. Pirošík vo svojom bloku oboznámil účastníkov seminára s problematikou práva na informácie o fungovaní samosprávy vs. ochrana osobných údajov. Ďalšia prednášajúca, Želmíra Urgelová z Mestského úradu Žiar nad Hronom, sa vo svojej prednáške venovala problematike nového zákona o verejnom obstarávaní a jeho vplyvom na samosprávu. Prvú polovicu sobotného programu ukončila prednáška Ivana Rončáka, ktorý predstavil účastníkom seminára

výskum TIS. Tento výskum je zameraný na verejné komunálne služby, ktoré zabezpečujú samosprávu na Slovensku.

Prednášky Jaroslava Dunaja a Juraja Smatanu z občianskeho združenia Klub Strážov vyplnili popoludňajší program. Strážovčania sa pokúsili objasniť postupy elektronickej komunikácie a používanie webového publikačného systému a digitálneho videa ako nástrojov protikorupčného aktivistu. Po tomto bloku nasledovala diskusia medzi účastníkmi seminára, zameraná na

tepelné hospodárstvo v samosprávach.

Večerný program bol obohatený diskusiou so zástupcami českého občianskeho združenia Oživení, ktorí sa podelili s účastníkmi o svoje skúsenosti a úspechy v občianskej kontrole volených zástupcov Prahy. Lenka Petráková prezentovala český výskum zameraný na ne/závislosť radničných novín a Tomáš Kramár protikorupčné nástroje na miestnej úrovni v Čechách.

Posledný deň Watchdogerskej Skalky III tvorili dve prednášky Romana Havlíčka z občianskeho združenia CEPA - Priatelia Zeme. Popri verejnej kontrole vodárenských služieb sa venoval aj watchdogovým možnostiam kontroly a nakladaniu s fondmi Európskej únie. Záver dvojdňového seminára ukončila diskusia a v rámci nej účastníci seminára stanovili priority a naplánovali ďalšie aktivity.

Seminár znamenal prínos nielen pre účastníkov, ktorí získali jedinečné informácie a poznatky od ľudí z praxe a odborníkov, ale aj pre prednášajúcich. TIS plánuje v týchto aktivitách pokračovať aj v budúcnosti. ◆

Peter Filin

projektový asistent TIS

Podpredseda vlády **Dušan Čaplovič**: Treba rozšíriť možnosti kontroly financovania politických strán.

Pokladá vláda, ktorej ste podpredsedom, za jednu zo svojich priorít aj boj proti korupcii? Medzi princípmi a hodnotami jej programového vyhlásenia nie je uvedený.

– Keď je to v programovom vyhlásení niekedy príliš rozpisované, často sa stáva, že sa na nič z toho nesplní. Tieto veci musia riešiť jednotlivé ministerstvá. Očakávam, že rezorty tie „odporúčania“, ktoré sa objavili možno niekedy príliš všeobecne v programovom vyhlásení vlády, rozpracujú.

V decembri 2002 vláda na svojom úrade zriadila odbor boja proti korupcii. Jeho riadením, ako aj koordinácii protikorupčných aktivít poverila vicepremiéra, ktorý bol súčasne ministrom spravodlivosti. Čo v tejto veci mieni urobiť táto vláda? Kto bude koordinovať boj proti korupcii?

– Podľa mňa by to mohol byť jedine jeden z dvoch podpredsedov vlády a súčasne ministrov - buď vnútra alebo spravodlivosti. Je otázka, ako sa dohodnú. Ja ich upozorňujem, že také niečo treba urobiť a jasne si povedať, prioritu ktorého rezortu to bude a ktorý z nich bude niesť aj zodpovednosť za rozpracovanie programového vyhlásenia vlády v oblasti boja proti korupcii.

Vláda všeobecne spomína, čo mieni v boji proti korupcii urobiť. Napríklad, že „bude dôsledne potláčať nebospodárne nakladanie s verejnými prostriedkami“.

Ako to chce urobiť?

– Chceme výrazne ušetriť na verejnom obstarávaní, a to tak, aby čo najmenej projektov bolo schvalovaných v (časovej) „núdzi“ a aby šli cez normálny, transparentný proces.

Podľa prieskumov verejnej mienky sa korupcia väčšmi koncentruje v menej reformovaných oblastiach

ako verejné obstarávanie, poskytovanie dotácií, financovanie politických strán. Sú podľa vás reformy potrebné na zlepšenie? Aké by mali byť?

– Jednoznačne je potrebné v tejto oblasti robiť nielen reformy, ale doslova revolúciu. To, čo existuje na Slovensku, je stále nedostatočné na formovanie kvalitného demokratického prostredia. Márne sú naše výhovorky, myslím tým politikov, že je to tak aj v iných štátoch.

Čo financovanie politických strán?

– Financovanie politických strán ide cez ministerstvo financií a kontroluje ho finančný výbor národnej rady. Politické subjekty v ňom majú svojich zástupcov, ktorí sú zároveň kontrolovaní. Treba rozšíriť možnosti kontroly, aby sa nekontrolovali samotné politické strany, napríklad prostredníctvom v minulosti aj mnou navrhovaného Najvyššieho kontrolného úradu. To by však chcelo zmenu jeho postavenia.

Smer, kým bol ešte v opozícii, podporoval návrhy na odpolitizovanie miestnej štátnej správy. Teraz je okolo toho ticho. Do akej miery by podľa vás politické strany mali mať možnosť obsadzovať miesta v štátnej správe?

– Mňa zaujíma, či človek, o ktorého ide, je profesionál alebo nie. Z politického prostredia môže vzísť profesionál práve tak ako z nestraničského prostredia nekvalitný človek.

Verejný funkcionár nemusí vyčísliť hodnotu svojho majetku, takže nie je zrejmé, k akému majetkovému prírastku došiel a či zodpovedá jeho príjmom. Malo by sa to podľa vás zmeniť? Ak áno, ako?

– Samozrejme, že je potrebné tento zákon zmeniť a to tak, aby občania poznali, s akým

majetkom išiel poslanec, minister a iný verejný funkcionár do politiky a s akým z neho odchádza. Čo si mohol a čo si nemohol nadobudnúť na základe svojich ročných príjmov. Vráťane najbližších príbuzných, manželky, detí a pod. Nech politici nevzdychajú, že je to útok na ich súkromie. Do politiky ich nikto nenútil ísť, a ak do nej išli, platia pre nich prísnejšie pravidlá hry: väčšia transparentnosť, pravdivosť, úprimnosť. Navyše, je potrebné zvýšiť profesionalitu politikov, to znamená nepôsobiť na dvoch, troch či štyroch poslaneckých mandátoch a ešte aj v bývalom zamestnaní. Ak sa niekto rozhodol pre profesionálnu kariéru politika, tak to treba brať aj s plusmi i s mínusmi. To všetko však treba ošetriť zákonmi, vrátane zúženej poslaneckej imunity.

Vláda si predsavzala, že vyhodnotí účinnosť špeciálnych právnych nástrojov a inštitúcií v boji proti najzávažnejšej ekonomickej kriminalite a korupcii. Bez toho, aby niečo urobila, minister spravodlivosti, podporovaný jednou zo strán vládnej koalície, povedal, že Špeciálny súd nemá opodstatnenie. Súhlasíte s ním?

– Momentálne nevidím žiaden rozdiel v kvalite Špeciálneho súdu a občajného súdu. Tu sa niečo zriadilo s dobrou ideou, ale výsledky podľa mňa nezodpovedajú významu, aký sa tomu prikladá. Aj na Špeciálnom súde dochádza k priťahom. Ale ešte o tom budeme diskutovať.

Korupcia vo verejnom sektore by mohla ostať nepovšimnutá, keby neboli aj mimovládne organizácie. Aký význam im prikladáte?

– Vďačím tým mimovládnym organizáciám, ktoré monitorujú činnosť politikov, strán, parlamentu, vlády, ale aj nižších volených zástupiteľských zborov až do úrovne obcí a miest.

Majú a musia mať aj v tejto oblasti čoraz väčší význam. Na to bude potrebné naďalej skvalitňovať aj legislatívu.

Čo môžu mimovládne organizácie očakávať od vlády, ktorej ste podpredsedom?

– Vyjadrenie je v Programovom vyhlásení vlády SR. Samozrejme, tieto myšlienky treba dostať do praktickej roviny. Na Slovensku chýba moderný zákon o neziskových organizáciách. Veľmi rád by som bol pri jeho príprave spolu s ministerstvom spravodlivosti a, samozrejme, za aktívnej a nenahraditeľnej účasti mimovládneho sektora. U mňa majú ich zástupcovia dvere otvorené. Chcel by som sa podieľať na vylepšovaní prostredia, v ktorom pôsobia. Žiada si to však obojstrannú ústretovosť a pochopenie.

Ministerstvo financií navrhuje, aby od budúceho roka právnické osoby nemohli venovať 2 % dane z príjmov na verejnoprospešné účely a fyzické osoby zasa len vtedy, ak by nešlo o menej ako 250 korún. Mnohé mimovládne organizácie sa obávajú, že by ich to zničilo. Ak by k tomu došlo, nechýbali by?

– Je to veľmi citlivý problém. Vyjadriť svoje osobné stanovisko. Myslím si, že ak sa s takýmto návrhom prichádza, treba na to pripraviť prostredie, najmenej s ročným predstihom. Je nesporné, že treba upraviť legislatívu. Zo strany štátu si to žiada pochopenie významu mimovládneho sektora a jeho nezastupiteľnosti pri plnení mnohých úloh; zo strany mimovládok viacej aktivity vo vzťahu k občanom - fyzickým osobám pri ich oslovovaní. Nemožno čakať, že im balík financií prisunie finančne silná právnická osoba. Teda verím, že obojstranne zvíťazí zdravý rozum.

Jozef Čavoječ
redaktor denníka SME